

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Uherské Hradiště

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Uherské Hradiště (dále jen SO ORP) se nachází v jihozápadní části Zlínského kraje. Spolu s dalšími 12 SO ORP tvoří tento kraj. Rozlohou a počtem obyvatel se řadí na druhé místo v kraji. SO lze stručně charakterizovat následovně:

- do SO spadá celkem 48 obcí – největší v kraji;
- v dotčeném území žije 90.411 obyvatel, z toho 25.343 žije v jádrové obci;
- rozloha je 518 km².

Tabulka 1: Komparace SO ORP v Zlínském kraji

Území	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Uherské Hradiště	48	90411	25343	518
Rožnov pod Radhoštěm	9	35366	16750	239
Otrokovice	10	34721	18327	112
Bystřice pod Hostýnem	14	15716	8398	164
Luhačovice	15	18996	5143	178
Vizovice	16	16802	4691	146
Valašské Meziříčí	18	41843	22926	230
Holešov	19	21499	11772	133
Valašské Klobouky	20	23600	5041	259
Uherský Brod	30	53083	16777	473
Zlín	30	99211	75555	350
Vsetín	32	66665	26817	662
Kroměříž	46	69780	28926	499
Průměr za kraj	24	45207	---	305

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Zlínského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obcí SO a počtem obyvatel):

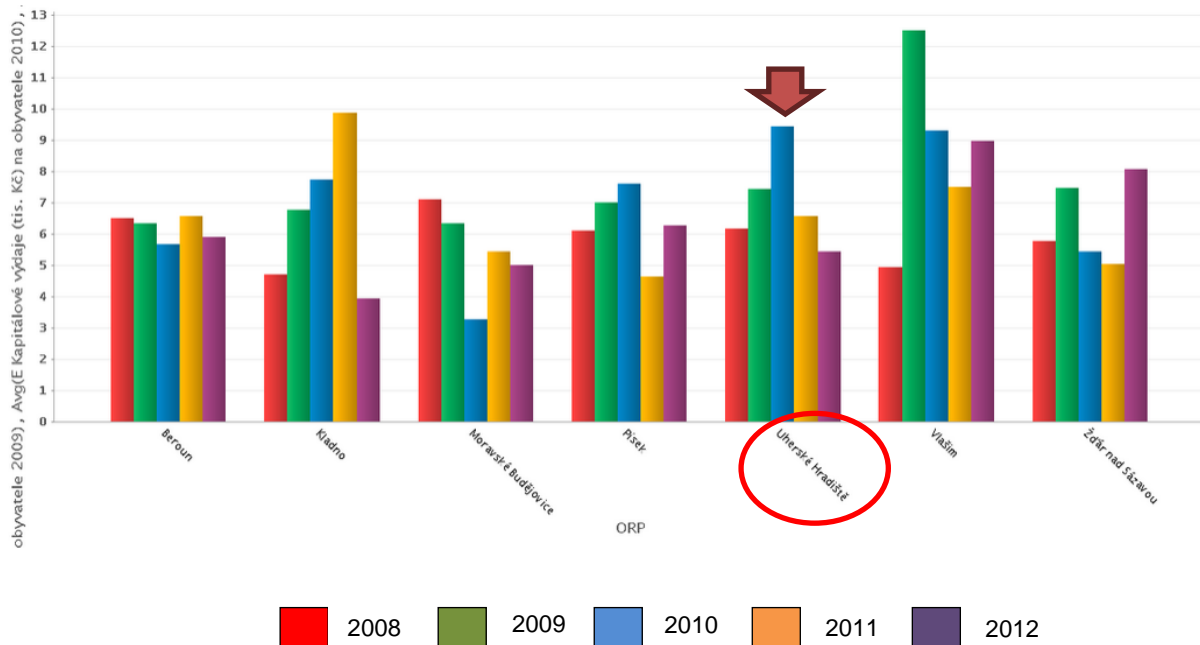
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 47 až 49 obcí (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Písek, Beroun, Kladno, Vlašim, Moravské Budějovice, Žďár nad Sázavou);
- SO ORP s počtem obyvatel ve správním obvodu 85.000 až 95.000 (celkem 3 srovnatelné SO ORP: Znojmo, Karlovy Vary, Havířov).

2. Ekonomická výkonnost

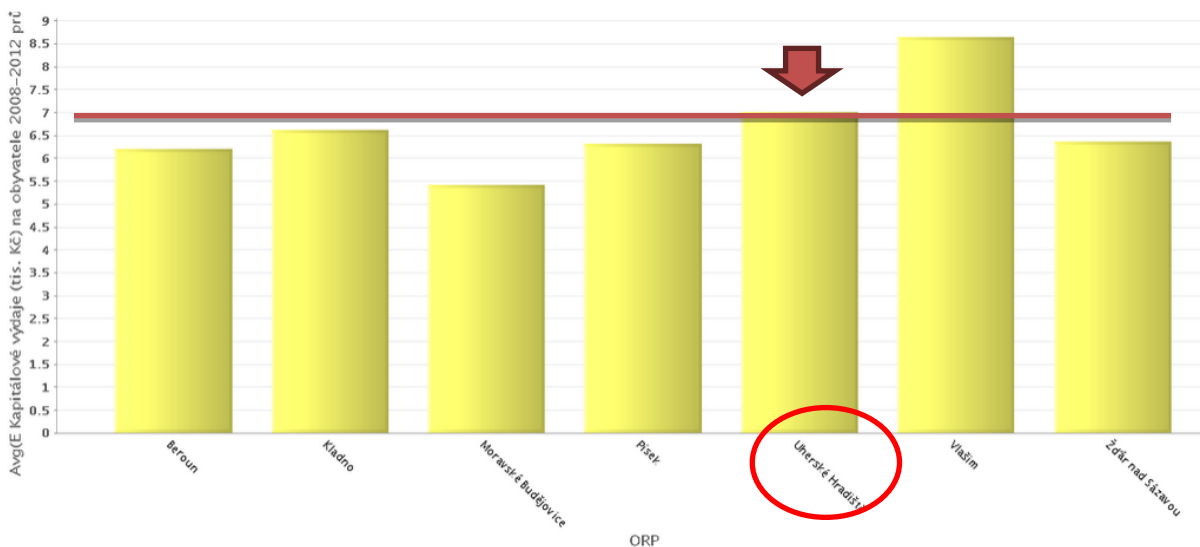
V oblasti ekonomické výkonnosti je zajímavé zejména srovnání **kapitálových výdajů** SO ORP Uherské Hradiště s dalšími ORP podle kritéria počtu obcí. Zatímco v roce 2010 vykazoval obvod ORP Uherské Hradiště nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele ve srovnávané skupině, v roce 2012 se již řadil ke správním obvodům s nižšími hodnotami. Přesto v dlouhodobém průměru (2008-2012) je jeho hodnota celkového

průměru (7 tis. Kč/obyv./rok) druhá nejvyšší ve skupině - po ORP Vlašim. Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí SO ORP 47-79) na jednoho obyvatele (v tis. Kč) v letech 2008-2012

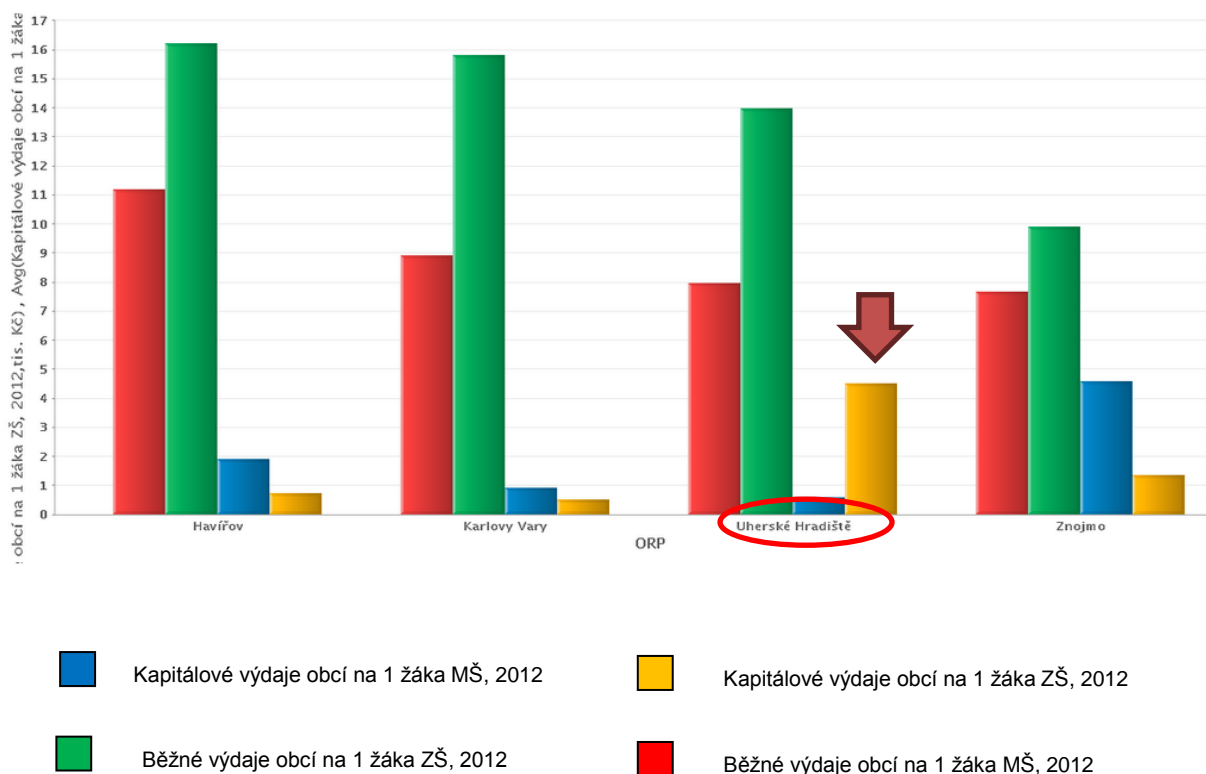
Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí SO ORP 47-79) na jednoho obyvatele (v tis. Kč) v období 2008-2012

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Uherské Hradiště zejména porovnání **kapitálových výdajů na žáky základních škol**. Při komparaci s ORP dle kritéria počtu obyvatel vykazuje nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele v roce 2012, a to 4,5 tis. Kč/žáka. Naopak z hlediska hodnota kapitálových výdajů na žáky mateřských škol dosáhl nejnižší hodnoty mezi sledovanými ORP. Výše kapitálových výdajů v přepočtu na jednoho žáka MŠ pro ORP Uherské Hradiště nepřesáhla ani jeden tisíc korun – 0,57 tis. Kč.

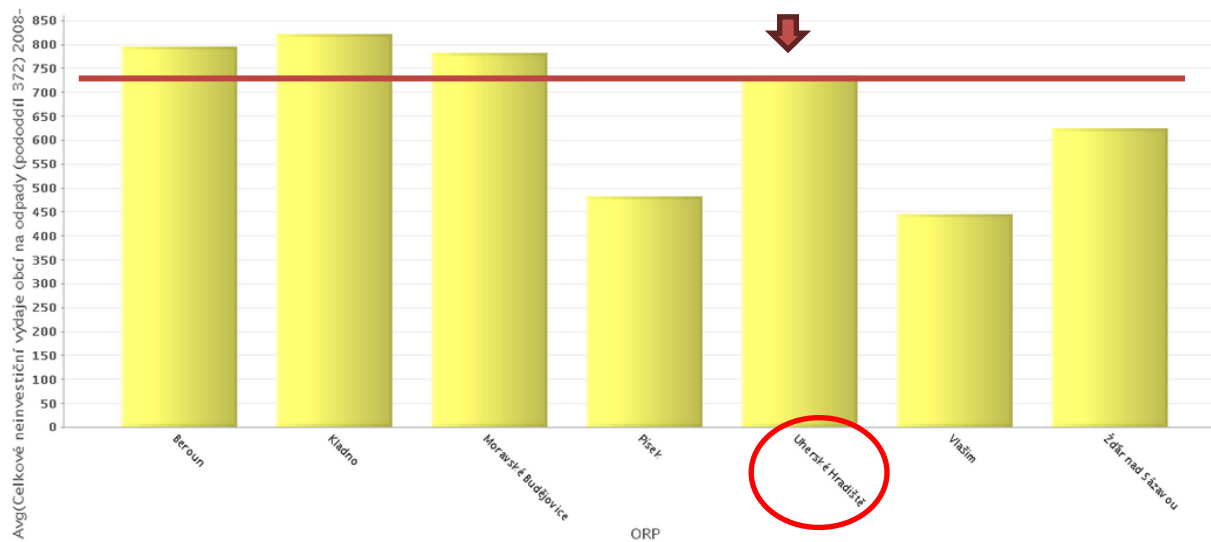
Obrázek 3: Běžné/Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium počtu obyvatel SO ORP 85-95 tis. obyv.) na jednoho žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč) v roce 2012

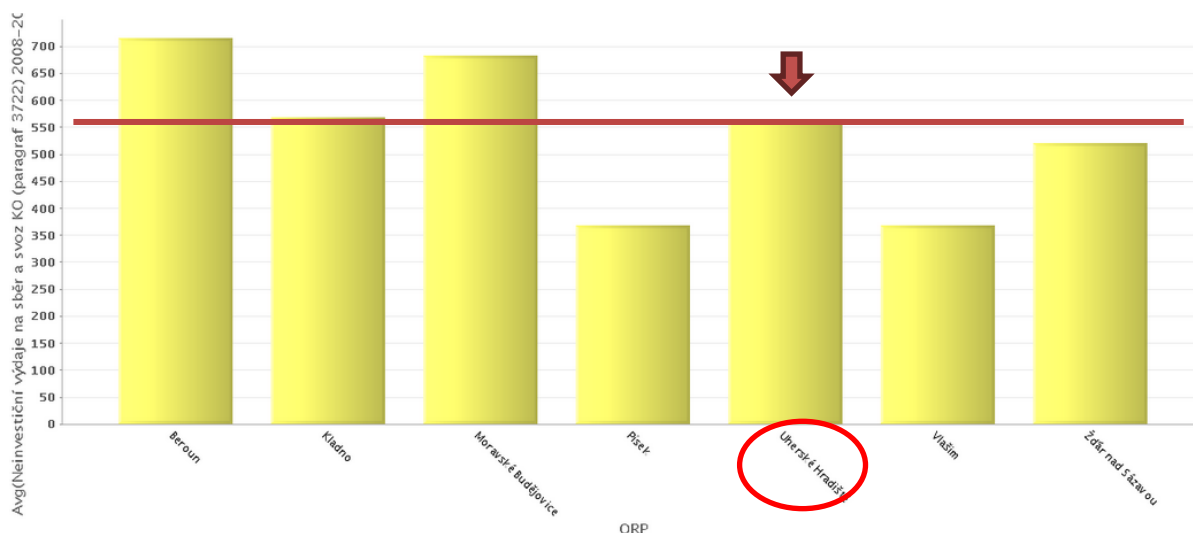
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je vhodné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. SO ORP Uherské Hradiště dosahuje nadprůměrných hodnot ve srovnání s SO ORP dle kritéria počtu obcí ve správním obvodu. Celkové neinvestiční výdaje na odpady činí ca 734,- Kč/obyv./rok, z pohledu neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO dosahuje o něco nižších hodnot (ca 560,- Kč/obyv./rok). Viz obrázky č. 4 a 5, na kterých je pro názornost červená linie, která znázorňuje dosaženou výši SO ORP Uherské Hradiště.

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 47-49) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

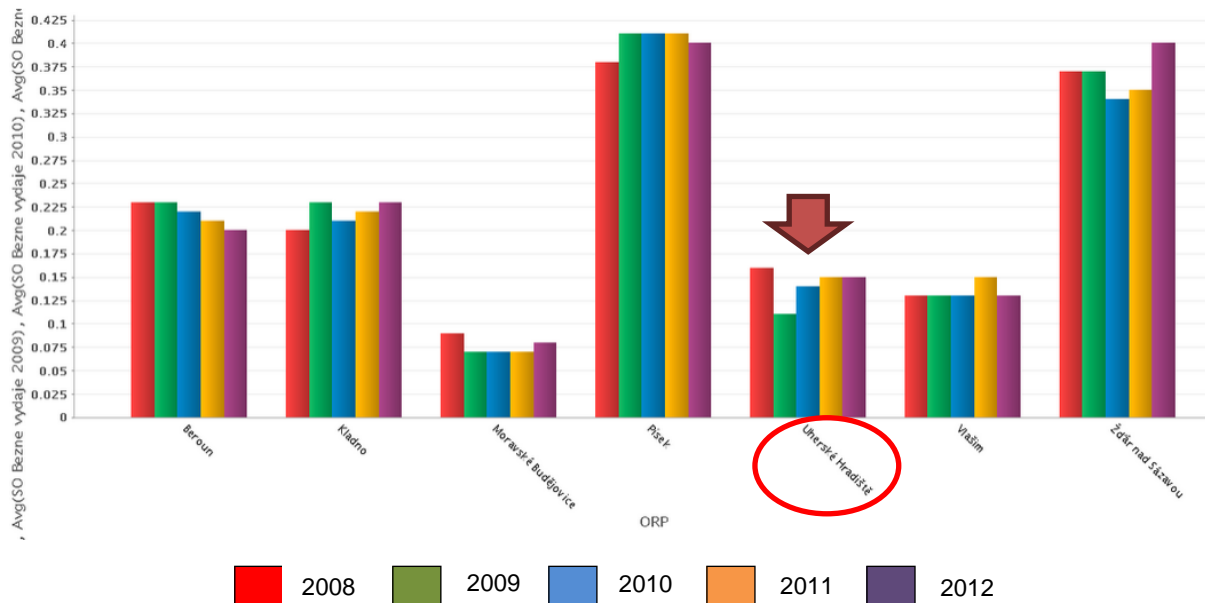
Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 47-49) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

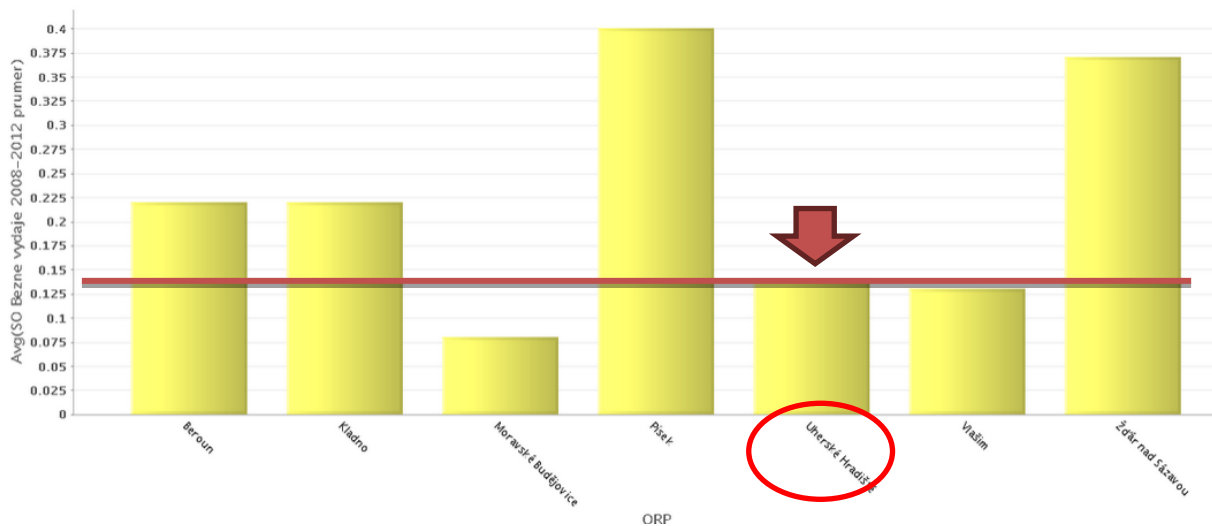
5. Sociální služby

V oblasti sociálních služeb je z hlediska benchmarkingovu zajímavé srovnání **běžných výdajů na obyvatele** správních obvodů dle kritéria počtu obcí. SO ORP Uherské Hradiště dosahuje ve sledovaném období 3. nejnižších hodnot (s výjimkou r. 2009 – 2. nejnižší hodnota) z vybraných SO ORP. Po celé sledované období se běžné výdaje pohybují okolo stejné úrovně, s výjimkou r. 2009 (hodnota 0,11 tis. Kč/obyv./rok), kdy došlo k mírnému poklesu. To dokazuje i celkový průměr za sledované období 2008 – 2012, jehož hodnota činí 0,14 tis. Kč/obyv./rok. Viz obrázek 6 a 7.

Obrázek 6: Běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí ve SO ORP 47-49) na sociální služby (v tis. Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

Obrázek 7: Průměrné běžné výdaje obcí ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí ve SO ORP 47-49) na sociální služby (v tis. Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

6. Závěrečné shrnutí

SO ORP UHERSKÉ HRADIŠTĚ	
základní charakteristika	v Zlínském kraji je správní obvod ORP Uherské Hradiště: • svoji rozlohou 2. největší • z hlediska počtu obcí největší • z hlediska počtu obyvatel 2. největší
ekonomická výkonnost	• běžné výdaje na 1 obyvatele nemají jednoznačný trend
předškolní a školní vzdělávání	• nízké dosažené hodnoty kapitálových výdajů na žáky mateřských škol • vyšší hodnoty kapitálových výdajů na žáky základních škol
odpadové hospodářství	• vysoké celkové neinvestiční výdaje na odpady i neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO
sociální služby	• SO vykazuje spíše nižší běžné výdaje na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad